

323 00
3.2.2012
201104608-016

Det kongelige barne-, likestillings-
og inkluderingsdepartement
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Oslo 13.01.12
Vår ref: 639/BeS
Deres ref: 201104608-/SILS

UTKAST TIL MIDLERTIDIG FORSKRIFT OM ANERKJENNELSE AV ENKELTE FARSKAP FASTSATT I UTLANDET ETTER LOV OM BARN OG FORELDRE FOR BARN FØDT AV SURROGATMOR I UTLANDET

Human-Etisk Forbund har vurdert departementets forslag til en midlertidig forskrift til Barneloven om anerkjennelse av enkelte farskap fastsatt i utlandet etter surrogati. Det er en realitet at det i dag finnes barn i Norge som er blitt til ved hjelp av avtale med surrogatmor i utlandet. Deres juridiske status er uklar, selv om farskap kan være fastslått i landet barnet er født i.

Surrogati er forbudt etter norsk lov. Temaet kommer til drøfting i forbindelse med revisjon av Bioteknologiloven i løpet av 2012, og departementet har også et mer omfattende arbeid i gang når det gjelder barns juridiske status ved surrogati. Barnets mor er etter Barneloven den som føder barnet, og far er mors mann dersom mor er gift (pater-est), mann som erkjenner farskap eller evt fastsatt etter farskapstest/-sak.

Foreldre av samme kjønn må gå veien om stebarnsadoptjon for å gi begge juridisk foreldrestatus. Også i den forbindelse vil juridisk aksept av biologisk far være en viktig forutsetning. Etter gjeldende lov kan altså ikke to menn som skaffer seg barn gjennom surrogati i utlandet begge få tilkjent status som far.

Forslaget til midlertidig forskrift går i korte trekk ut på følgende:

- At juridisk farskap kan fastsettes i Norge for biologisk far – gjennom aksept av fastsatt farskap i utlandet, evt. etter DNA-dokumentasjon hvis det er tvil om genetisk farskap. Det er bare snakk om et begrenset antall saker hvor farskap er fastsatt i det land barnet er født etter surrogati.
- Mor er etter gjeldende lovgivning fortsatt kvinnen som fødte barnet, og det kan ikke fastslås to farskap til samme barn.
- Dersom mannlig partner av far skal ha noen juridisk rett i fht barnet, må dette skje gjennom stebarnadoptjon.
- Forskriften løser ikke noe for en enslig kvinne som skaffer seg barn ved surrogati i utlandet eller for hennes barn.

Det er ikke umiddelbart enkelt å se at det finnes noe opplagt humanistisk syn på saken. Uansett krever hele tematikken en grundig gjennomdrøfting. Men enn så

lenge lever det altså norske barn med uklar juridisk status i påvente av en slik grundigere prosess. Om noe, må det viktige være å vektlegge det faktiske barnets beste, og finnes det en biologisk far som også er sosial far, vil barnets rettigheter være bedre sikret gjennom å ha en juridisk forelder framfor ikke å ha det.

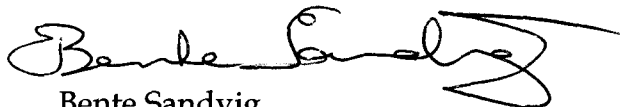
Forskriften er tidsavgrenset – et år fram i tid – for å ivareta eksisterende barn i påvente av et grundigere lovarbeid rundt surrogati med mer. Det synes å være en fornuftig løsning – og gir i neste omgang tid til en mer grunnleggende diskusjon og eventuell revisjon av lovverk.

Noen ville sikkert ønske å gå raskere fram, jf diskusjon i media, mens andre vil være bekymret for signaleffekten i forhold til å godta surrogati. I og med at temaet er satt opp til politisk behandling i løpet av 2012, synes det etter vår vurdering å være en rimelig avveining som er foretatt her.

For Human-Etisk Forbund

Kristin Mile
Generalsekretær

Bente Sandvig
fagsjef